ויל"ד

א. בענין "הקהל" שבפרשתנו[1], אי' בתוספתא[2]: "אותו היום כהנים עומדים בגדרים ופרצות וחצוצרות של זהב בידיהם, תוקעין ומריעין ותוקעין [להקהיל את העם אל ביהמ"ק]. כל כהן שאין בידו חצוצרות אומרין דומה זה שאין כהן הוא".

וצריך להבין:

עיקר ענין הכהנים הרי הוא לעמוד לשרת בביהמ"ק, וכמבואר ברמב"ם[3] ש"הכהנים הובדלו כו' לעבודת הקרבנות", וא"כ מהי שייכותם המיוחדת של הכהנים למצות הקהל [ובפרט לתקיעת חצוצרות בחוצות ירושלים שהיתה רק הכשר למצות הקהל] לתקוע בחצוצרות להקהיל העם; ועד כדי כך, שזו היתה הוכחה על עצם הכהונה, עד ש"כל כהן שאין בידו חצוצרות אומרין דומה זה שאין כהן הוא"?

ב. ויובן בהקדים ביאור כללות ענין הכהונה. דהנה בכהנים כתיב*[3] "וישימו קטורה באפיך וכליל על מזבחיך". ומדמפרט הכתוב כאן עבודת הקטורת בפ"ע, מובן שחשיבות מיוחדת בעבודת הקטורת הנעשית ע"י הכהנים, ובה מתבטא תוכן עבודתם.

והנה בספרי עה"פ מפרש: "ישימו קטורה זו קטורת ש(היו מכניסים ביוהכ"פ) לפני ולפנים" — ומוכח מזה כי (אף שבכללות, כל ענין הקטורת מורה על תוכן עבודת הכהנים[4] ואדרבא קטורת דיוהכ"פ — ה"ה רק בכה"ג, בכ"ז בפרטיות) בקטורת דיוהכ"פ ישנו ענין מיוחד (שבו חלוקה היא מקטורת דכל השנה) ובו בא לידי ביטוי תוכן מיוחד בעבודת הכהונה בכלל (אלא שבפועל נעשית ע"י המיוחד[5] שבכהנים — כה"ג; כמו שהכה"ג מוציא בזה כל הכהנים כי הוא הגדול מאחיו — ע"ד שמצינו*[6] במצות התלויות במלך).

מן החילוקים[7] שבין קטורת דכל השנה ודיוהכ"פ: לדעת הרמב"ם*[8],

---

1) פרשתנו לא, י ואילך. ולהעיר שהשנה הבע"ל (תשל"ד) — לאחרי פ' ויל"ך זו — היא שנת הקהל.

2) סוטה פ"ז, ח.

3) הל' כלי המקדש פ"ד ה"א.

*3) ברכה לג, י.

4) כדמוכח ממה שארז"ל (יומא כו, א — הובא ברמב"ן עה"פ) שהקטורת (בכלל) מעשרת "משום דכתיב ישימו קטורה באפיך וכתיב בתרי' ברך ה' חילו", הרי שקאי כתוב זה גם על קטורת דכל השנה. וגם ע"פ פשוטו של מקרא קאי על כללות ענין הקטורת, וכדמשמע מזה שרש"י אין מפרש דקאי על קטורת יוהכ"פ (ראה לקמן הערה 12). וכן הוא לפי הפי' (ראה לקמן בהערה 10) שב"אפיך" פירושו רוגז — שהקטרת משכך האף וכו' — ה"ז בקטורת דכל השנה.

5) עד"ז יש ליישב מש"נ: וללוי אמר (כל השבט) תומיך ואוריך לאיש חסידך (רק הכה"ג).

*5) אגה"ק רסכ"ט.

6) אלא שהמשנה (יומא מג, ב) לא חשיב אלא ענינים שבפועל.

*6) ראה מל"מ הל' כלי המקדש פ"ב ה"ב. מראה הפנים לירוש' יומא פ"ד ה"ה.

אם לא נתן בקטורת דיוהכ"פ, את העשב ששמו (ועניגו) "מעלה עשן" — חייב מיתה[7], משא"כ בקטורת[8] דכל השנה[9].

[ובזה יומתק פי' הספרי ש"ישימו קטורה באפיך" מיירי בקטורת דיום הכיפורים, כי הפסוק מדבר בשימת היינו בעליית הקטורת "באפיך"[10], ועליית עשן הקטורת נעשית ע"י ה"מעלה עשן"[11] שעיקרו הוא (כנ"ל) ביום הכיפורים[12], שאז הוא לעיכובא[13] ובחיוב מיתה[14].

ולכאורה צ"ל, מה בין קטורת דיוהכ"פ לקטורת דכל השנה, שדוקא ביוהכ"פ חמור כ"כ חסרונו של ה"מעלה עשן"[14]?

משא"כ לדעת הר' אלחנן בתו"י יומא סג, א ד"ה ותיפוק. וראה בית יוסף או"ח סי' קלג ד"ה וכתב רבינו. וראה מג"א מצוה קג.

7) ראה יומא שם. ירוש' שם. רמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ פ"ה הכ"ה.

8) ודלא כבדין "אם חיסר א' מכל סממני' חייב מיתה" (יומא שם. כריתות ו, א. ירוש' שם. רמב"ם הל' כלה"מ פ"ב ה"ח) שזהו בכל השנה (ראה מל"מ, מראה הפנים ומנ"ח שם).

9) וראה צפע"נ ברכה שם דמעלה עשן ביוהכ"פ הוה זה מציאות גמור. משא"כ בכל השנה הוה רק הכשר (ומציין לירוש' יומא פ"ג ה"ה).

10) בתרגום יונתן ותרגום ירושלמי רבינו בחיי תצוה ל, א (ועוד) פירשו "באפיך" מל' רוגז, אבל ראה פרש"י בשלח (טו, ח) שגם כש"אף" מלשון רוגז, הרי בשרשו שייך ללשון חוטם (וראה גם מלבי"ם לספרי ברכה שם). ובפרט שבנדו"ד הרי בפשוטו של מקרא משמע שפירושו של "באפיך" הוא החוטם.

11) והעלי' ברוחניות קשורה בהעלי' בגשמיות, ובדוגמת מה שאמרו (ברכות לד, סע"ב. וש"נ) "אל יתפלל אדם אלא בבית שיש שם חלונות" [שאי"ז רק "שגורמין לו שיכוין לבו שהוא מסתכל כלפי שמים ולבו נכנע" (פרש"י שם. שו"ע אדה"ז ס"צ ס"ד) אלא גם] כדי שדרך שם יעברו התפלות לירושלים (דדרך שם עוברים התפלות, שלכן מתפללים לרוח א"י וירושלים (שו"ע אדה"ז סצ"ד ס"א)) כדמוכח מזה שהחלונות צ"ל "כנגד ירושלים" (רמב"ם הל' תפלה פ"ה ה"ו. וראה כס"מ שם. שו"ע או"ח ס"צ ס"ד. וראה מחה"ש שם סק"ד. שו"ע אדה"ז ס"ד שם. וראה ט"ז לאו"ח קנא, סק"ד. שו"ת אבני נזר או"ח סל"ב).

12) ומה שלא פרש"י שקאי על קטורת דיוהכ"פ (וראה הערה 4) — כי בפשוטו של מקרא אולי "מעלה עשן" מעכב כל השנה, או שגם ביוהכ"פ אינו מעכב. ולהעיר שבפרש"י תשא (ל, לד) אינו מזכיר "מעלה עשן" כלל, אף שהזכיר "בורית כרשינה", שגם זה אינו מהי"א סממנים. ולהעיר שגם בפרש"י אחרי (טז, יג) משנה מל' הגמ' ("הא לא נתן בה מעלה עשן או שחיסר אחד מכל סמני' חייב מיתה") וכותב "הא אם לא עשאה כתקונה חייב מיתה".

13) ראה צפע"נ שם: מעלה עשן לפני ולפנים הוה מציאות גמור "זה קטורה באפיך".

14) אף שי"ל שהוא לפי שביוהכ"פ צריך שענן הקטורת יחשיך את הבית בעננו, כדי שהכהן לא יראה הכבוד שנראה על הכפורת (רשב"ם, ראב"ע ורבינו בחיי — אחרי טז, ב), וכשאין בזה "מעלה עשן" ה"ז "מפציע לכאן ולכאן" (יומא לח, א. וראה רש"י שם גג, א ד"ה מעלה עשן), ולא יחשיך את הכפורת (מיד), ולכן גם מעכב אז — אבל עדיין צריך ביאור, דהרי לפי"ז אין זה דין בהקטורת, כ"א דין בקדה"ק, שהוא צריך להתמלאות עשן, ולפי"ז הי' צ"ל לשון הגמ' (יומא נג, א) ש"אם לא נתמלא עשן כו' חייב מיתה", ולא "הא לא נתן בה מעלה עשן כו' חייב מיתה", עד שבשביל זה ג"כ נק' שם "קטרת חסירה" — ומזה משמע ש"מעלה עשן" הוא תנאי בהקטורת. וכדלקמן בפנים.

ג. והביאור בזה:

הרמב"ם במורה נבוכים[15] מבאר טעם מצות הקטורת, שהיא להטבת הריח בביהמ"ק (בו נעשו עבודות שחיטה, חתוך בשר, רחיצת אברים הפנימיים, שריפה וכו', לכן צריכים לקטורת להטיב ריח ביהמ"ק) וריח העובדים בו.

אמנם מובן שאין כוונת הרמב"ם שהעברת ריח הרע כפשוטה היא כל הטעם לעבודה גדולה הלזו[16], ובודאי מרומז בזה גופא גם טעם פנימי יותר[17], וי"ל שהוא הטעם המבואר בזהר[18] שעבודת הקטורת היא להעביר הזוהמא וטינופא דיצה"ר.

דהנה הקטורת היתה מסממנים שאינם ראויים למאכל אדם [ולא כ־ קרבנות אשר תנאי בהקרבתם הוא שיהיו ראויים למאכל אדם, ומן ה־ מובחר והשמן דוקא[19], ו"עשיר שהביא קרבן עני לא יצא"[20]]. ומזה מובן שבתוכנם הרוחני מרמזים הסממנים על ענינים שבדרגא תחתונה; נוסף לזה: בין הסממנים היתה גם "החל־ בנה" שריחה רע[21], ומרמזת על ענין שבדרגא נמוכה עוד יותר — וע"י שהקטירום לה', ובאופן של "ריח ניחוח לה'", פעלו שגם הענינים שבמדריגה נמוכה נהפכו ונתעלו לקדושה[22].

ד. אלא שעפי"ז אינו מובן כלל: מכיון שכל ענין הקטורת הוא להעביר הזוהמא דלעו"ז (דהיצה"ר) — מהו הצורך ומהי התועלת שבהקטרת ה־ קטורת בקדה"ק ביוהכ"פ שאז אין לשטן שליטה, כמבואר בכ"מ[23] "ביומא דכפורי ליתי לי' רשותא לאסטוני"[24] — וא"כ מהו ענין הקטורת דיוה־ כ"פ *[24]?

מזה מוכח כי עבודת הקטורת ב־ יוהכ"פ שונה היא, ואינה בדומה ל־ עבודת הקטורת דכל השנה.

ה. והענין יובן עפ"י המבואר[25],

---

15) ח"ג, פמ"ה.

16) ראה רביגו בחיי תצוה (שם) "חס ושלום שנתלה העיקר הגדול שבסוד הקטורת כו' בטעם החלוש הזה".

17) ראה ספה"ש ה"ש"ת ע' 41 ובהערה *27 שם. לקו"ש ח"ג ע' 768 ובהערה 18 שם.

18) ז"ח שה"ש עה"פ משכני אחריך נרו־ צה (ד"ה פתח ר"ש כו' משכני). וראה גם זח"ב ריה, ב. ושם שתלוי במעלה עשן.

19) ראה רמב"ם סוף הל' איסורי מזבח.

20) סוף מס' נגעים.

21) כריתות ו, ב. ושם שהחלבנה מורה על פושעי ישראל. וראה פרש"י תשא (ל, לד).

22) ראה ד"ה והוא כחתן תרנ"ז פט"ו ואילך (וראה ג"כ תו"א צט, א) ובכ"מ, שענין הקטורת הוא בירור נקה"ט לגמרי.

23) יומא (כ, א). ויק"ר (פכ"א, ד). ועוד.

24) כי אז יתענו בנ"י וישובו בתשובה לכן נקיים הם מעוון ולא ישמע ה' לקט־ רוגו (יפה תואר בויק"ר שם), אף שבדוחק י"ל (ול' "ל"ל רשות" משמע כן) שאינם נקיים אלא שאין לו רשות לאסטוני ע"ז.

*24) אבל אין להקשות למה הקטירו קטורת ביוהכ"פ על המזבח הפנימי כבכל יום, כי מובן שביוהכ"פ לא נתבטלה אלא שליטת השטן (הלעו"ז), אבל לא נתבטל לגמרי, עד לע"ל "כי יבא יומם ויבולע המות לנצח כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (תניא פ"ז), והקושיא (בפנים) היא רק למה מה־ עקרים בעבודת יוהכ"פ (שביום זה מצ"ע — הוא ביטול הלעו"ז עד כמה שאפשר בזה"ז) הוא ענין הקטורת (שענינה — להעביר הזוהמא דהיצה"ר).

25) ראה בהבא לקמן: לקו"ת תצא לט,

שעבודת התשובה דיוהכ"פ ועבודת ה־תשובה דכל השנה — הם — בכללות — ב' האופנים שבתשובה: תשובה מאהבה ותשובה מיראה. עבודת ה־תשובה דכל השנה היא תשובה מיראה שעל ידה „זדונות נעשות לו כשגגות" [26]; ותשובת יוהכ"פ היא תשובה מאהבה, שע"י „זדונות נעשות לו כזכיות". ויתירה מזו: עבודת התשובה דיוהכ"פ היא תשובה עילאה מעומקא דליבא — פנימיות הלב — עבודה למע' מטו"ד, שמצד בחי' היחידה המתגלה אצלו, שבכללות זהו"ע תשובה הבאה מהאהבה דבכל מאדך.

וזה גופא טעם החילוק דפעולת התשובה בהזדונות — שהיא לפי אופן ביטולו: בתשובה מיראה אינו בטל במציאות לגמרי, והביטול הוא כמו בע"כ מפני אימת האדון, ועבודתו היא בתנועה של שלילה — להעביר כל הענינים המנגדים, ולכן פעולת עבודה זו ג"כ רק ענין באופן שלילי — שהזדונות אינן זדונות עוד (כ"א כ־שגגות — ו„אין מזכירין לו דבר וחצי דבר ביום הדין" [27], אבל מ"מ נשאר רושם), אבל אינן נעשות מציאות חדשה של זכיות;

משא"כ בתשובה מאהבה (ובפרט אהבה דבכל מאדך), שהעבודה וה־ביטול הן בתנועה חיובית, שמוסר עצמו אל האהוב, (ובפרט כשהיא אהבה שלמע' מטו"ד, למעלה מהגבלות) — שרוצה לדבקה בו ית' ממש, ונעשה מציאות חדשה — מציאות הדבוקה בו ית' — הנה ע"י עבודה זו „זדונות נעשות לו כזכיות", בחי' „ויהפוך ה"א לך את הקללה לברכה" [28] — היינו שפועל בהזדונות שנעשים מציאות חדשה — זכיות (בדוגמת עבודתו), וכשהתשובה היא למעלה מהגבלות (בכל מאדך) יש בזה עוד ענין: שע"י עבודת התשובה שלמע' ממדידה והגבלה מתעלים לבחי' שלמע' ממדידה והגבלה, ומצד דרגה זו „זדונות נעשים כזכיות" [29].

ו. עפ"ז מובן גם ההבדל שבין קטורת דכל השנה ודיוהכ"פ: כללות עבודת הקטורת היא לפעול בענינים גמוכים ולהעלותם לקדושה, כנ"ל — הנה החילוק הוא באופן ודרגת פעולה ובירור זה (והוא כאופן החילוק שבין ב' אופני עבודת התשובה הנ"ל) [30]:

קטורת דכל השנה היא ע"ד עבודת התשובה דכל השנה — תשובה מ־יראה שהוא באופן של שלילה, להע־

א ואילך. סוכות פא, א. שמע"צ פז, א. וראה לקו"ש חי"ד ע' 1150 ואילך.

26) יומא פו, ב. וראה לקו"ש חי"ו ע' 54 ואילך.

27) אגה"ת פ"ב.

28) תצא כג, ו.

29) כי ע"י התשובה מגיעים לבעל ה־רצון, שלמעלה מכל מדוה"ג, גם של הרצון דתומ"צ (ד"ה תקעו תרצ"א קרוב לסופו. וראה גם לקו"ש חי"ד שם הערה 10 ובהנסמן שם. ובכ"מ). וראה ד"ה שובה ישראל אעת"ר קרוב לסופו: „שרש ענין התשובה הוא מפני שעצמות אוא"ס אינו מוכרח ח"ו ב־רצונו". דהגם שהרצון דמצות הוא ג"כ „בבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס כו' אינו מוגבל ומוכרח ח"ו בהרצון". ומובן שבעיקר ה"ז בתשובה מאהבה (דבכל מאדך) שלמעלה ממדוה"ג. וראה לקו"ש חי"ז ע' 23.

30) וראה ג"כ תו"א שבהערה 22.

ביר הזוהמא; קטורת דיוהכ"פ היא ע"ד התשובה דיוהכ"פ — תשובה מאהבה, שהיא אמנם עבודה בהדברים תחתונים (זוהמא), אך היא עבודה חיובית, לפעול מציאות חדשה בעולם, שהדברים התחתונים (הזדונות) ייעשו ויתהפכו לקדושה (זכיות).

וע"פ הנ"ל שבתשובה מאהבה דבכל מאדך מגיעים לבחי' שלמע' מהגבלות, יובן גם הטעם להקטרת הקטורת ד' יוהכ"פ בקדה"ק דוקא: אין בקדה"ק רק הארון, ו"אין בארון רק שני לוחות וגו' " [31], וכנ"ל, הרי עבודת התשובה — והקטורת — דיוהכ"פ היא מאהבה ד"בכל מאדך", בל"ג — ה"ז מגיע עד למדריגת הארון [32], מדריגה שלמעלה ממדידה והגבלה [33], ופועלים עי"ז מציאות חדשה, היינו המשכת אור חדש מבחי' "קודש הקדשים" שלמעלה גם מבחי' סוכ"ע — שהיא "קדשים" [34].

ז. ועפ"ז מובן גם כן הטעם מדוע "מעלה עשן" הוא תנאי עיקרי ב' קטורת דיוהכ"פ: יוהכ"פ — ענינו שעולה למעלה מסדר ההשתל' למקום שלמע' ממדידה והגבלה (ופועל מציאות חדשה) — מוכרח אז להיות ה"מעלה עשן" [35], דבר המורה על נקודה זו — עליית הקטורת למעלה מעלה.

משא"כ בכל השנה שהקטורת אינה אלא לשלילת הזוהמא, אין חסרונו של "מעלה עשן" מעכב (כ"כ).

ולכן "מעלה עשן" שיעורו (ביוהכ"פ — ובמילא וכש"כ בכל השנה) "כל שהוא" [36], כי אין הדבר קשור עם ענינים של מדידה והגבלה — כ"א ככללות עבודת יוהכ"פ שהיא בבחי' יחידה שלמעלה מהגבלה (וע"ד "מקום ארון אינו מן המדה") [37].

ח. ע"פ כהנ"ל (שבפסוק "ישימו קטורה באפיך וכליל על מזבחיך" מרומז תוכן כללות ענין הכהונה — לפעול בעולם התחתון וכו' [38], ובב' אופני העבודה דקטורת: להעביר ה' זוהמא ולפעול מציאות חדשה בעולם), יש לבאר פי' התוספתא, שעבודת ה' כהנים היא להקהיל את העם להש' תתף במצות הקהל:

מכיון שעיקר ענין הכהנים הוא לפעול [39] עליית ענינים התחתונים,

---

31) מלכים א ח, ט.

32) ויתירה מזו: ראה לקו"ש ח"ד ס"ע 1153.

33) ראה יומא כא, א (וש"נ) שמקום הארון אינו מן המדה.

34) לקו"ת יוהכ"פ ע, א.

35) ראה לעיל הערה 11.

36) כריתות ו, א. ירושלמי שם.

37) ועוד מעלה בקטורת (דיוהכ"פ — שרק אז "מעלה עשן" מעכב) — וגם מטעם זה הקטירו הקטורת בקדה"ק (מקום הארון): בזה מתבטא החיבור דגבול ובל"ג — "מעלה עשן כל שהוא" מורה על בל"ג, ותכונתו ועניינו להעלות העשן של הי"א סממנים (ה' מורה על גבול), ובדוגמת "מקום ארון (גבול) אינו מן המדה" (בל"ג). וראה לקו"ש שם ע' 1044.

38) וי"ל שמרומז ענין זה גם בחלק השני של הפסוק "וכליל על מזבחיך", ענין הקרבנות (עולה — יומא כו, א. ספרי ורש"י עה"פ), כי גם עבודת הקרבנות ענינה להעלות הדצ"ח (ראה תניא פל"ד). אבל בעיקר ה"ז בעבודת הקטורת (וראה ד"ה והוא כתתן שם).

39) ומ"ש הרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל) שענינם "להבדל לעמוד כו' לשרתו

ועד לעילוי הכי נעלה״, לכן כשבא זמן ״הקהל״, שכל ישראל (גם הנשים והטף״ — שאינם מחוייבים לעלות לרגל״) נקהלים ובאים לביהמ״ק לשמוע תורה מפי המלך [שזו כשמיעה מפי הגבורה״], וזאת ״למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה׳״, היינו לפעול בכאו״א מישראל גם מי שהוא בדרגה נמוכה, שיתעלה בעבודתו וקיי־רובו לה׳ — הנה עבודת הכהנים אז היא לעורר ולסייעם בזה, בהתאם ל־

כו״ ובהל׳ כלי המקדש (רפ״ד) ש״הכהנים הובדלו מכלל הלוים כו׳ שנאמר ויבדל אהרן כו׳ קדש קדשים״ — זוהי הכנה לענין הכהונה, וכ״ה במ״ש (ברכה לג, ט) ״האומר לאביו וגו״ (שתוכנו הבדלה וכו׳ — ראה מושב זקנים עה״ת ״שמקטנותם היו הולכים ללמוד כו׳ וכשהיו חוזרים לבתיהן לא היו מכירים אמם ואבותם כו׳״) — זוהי ההכנה, ו״ישימו קטורה וגו׳״ — העבודה בפועל.

40) ובדוגמת כללות ענין הביהמ״ק, ש־מעיקר ענייניו שממנו אורה יוצא לכל העולם כולו להמשיך שם אלקות (ראה פרש״י ד״ה שקופים מנחות פו, ב), ולכן עיקר טעם ״מצות עשה לעשות בית לה׳״ הוא שיהי׳ ״מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות״ (רמב״ם ריש הל׳ בית הבחירה. ספהמ״צ מצוה כ. ודלא כהרמב״ן ד״פ תרומה ועוד. וראה לקו״ש ח״ד ע׳ 1346), מתאים עם הנת׳ לעיל (הערה 38) שזהו גם תוכן עבודת הקרבנות.

וע״פ הנ״ל שעיקר עבודת הכהנים (בבי־המ״ק) מתבטא בעבודת הקטורת, יומתק מ״ש במו״נ (שם) ״וזה (עבודת הקטורת) ג״כ ממה שמעמיד יראת המקדש וכו׳״, וכ״כ החנוך (מצוה קג) שהוא ״להגדיל כבוד הבית, ולהיות מעלתו ומוראו ע״פ כל אדם״.

41) פרשתנו לא, יב.
42) רמב״ם הל׳ חגיגה פ״ג ה״ב.
43) רמב״ם שם ה״ו.

כללות עבודתם שהיא לפעול בירור ועלי׳ בהענינים התחתונים.

וזהו גם הטעם שיצאו ל״גדרים ופרצות״, כי עבודת הכהנים היא לפעול גם על חוצות ירושלים — חוץ מביהמ״ק — לתקוע שם בחצוצרות ולהשפיע גם על העם הנמצאים שם עד שגם הם יקהלו לביהמ״ק, ״למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו גו׳״.

ולכן זוהי ה״בחינה״ אם הוא כהן כדבעי: אם הוא מרגיש אשר זהו ענינו, והוא יוצא להקהיל את העם, ה״ז מוכיח למפרע שעבודתו במשך כל ז׳ השנים היתה כדבעי; ובא״ל — ״דומה זה שאין כהן הוא״.

וע״פ כהנ״ל יש לבאר גם הדיוק שהתקיעות היו דוקא בחצוצרות: ידוע מאמר ההמ״ן״ עה״פ״ ״ועשית שתי חצוצרות וגו׳״ שפירושו שתי חצאי צורות, שקאי על ישראל וקוב״ה — שישראל הם חצי צורה, וקוב״ה כבי׳ חצי צורה, ושניהם ביחד נעשים צורה שלימה. וע״ד דרשת חז״ל״ על הפסוק״ תמתי (ל׳ תמים) ״תאו־מתי״.

ומובן שע״י יחוד זה נעשית מצי־אות חדשה, כי הרי בלא״ה אין האדם מציאות שלימה״ — והרי נת״ל ש־

44) אור תורה בהעלותך מה, ד (הוצאת קה״ת תשל״ג). הובא ונתבאר באוה״ת בה־עלותך ע׳ שסט־ע. תהלים (יהל אור) צח, ו.
45) בהעלותך י, ב.
46) שהש״ר פ״ה, ב (ב). וראה לקו״ת שה״ש לה, ד.
47) שה״ש ה, ב.
48) ראה או״ת שם (הובא ביהל אור שם): ״האדם הוא רק ד׳ מ׳ כו׳ וכשמתדבק בהקב״ה כו׳ נעשה אדם״.

עבודת הכהנים היא לפעול מציאות חדשה, לכן צריך הכהן לצאת מביהמ"ק ולתקוע בחצוצרות, דבר המורה על עבודתו לחבר ב' חצאי הצורות — ישראל וקוב"ה — ולאחדם שיהיו צורה שלימה כביכול.

ט. ההוראה מכל הנ"ל:

ידוע[49] שגם המצות אשר קיומן תלוי בזמן ומקום — קיימות הן בעניגן הרוחני בכ"מ ולעולם[50], והו"ר ראתן בעבודת האדם היא גם בזמן שא"א לקיימן בפועל[51].

מזה מובן בנדו"ד, שמצות "הקהל" (אף שבפועל נוהגת רק בזמן שישראל על אדמתם[52]) — בתוכנה הרוחני[53], שייכת גם עכשיו[54]:

כאו"א מישראל נקרא בשם כהן, כמ"ש[55] "ואתם תהיו לי ממלכת כה"נים וגוי קדוש". הנה צריך כאו"א להתנהג בכו"כ מהנהגות הכהנים[56]:

על כאו"א (ובפרט על אלו שמכהנים בתור רב וכו' ולהם השפעה בסבי"בתם[57]) מוטל החוב לעמוד בחוצות בגדרים ופרצות ולתקוע בחצוצרות להקהיל את הקהל, אנשים נשים וטף[58], ללמוד ולשמוע תורה, ולקרבן אל מאור שבתורה[59] היא[60] פנימיות ה"תורה[61], עד שיפעול בהם ש"ישמעו וי' ילמדו וי' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת" — קיום התורה ומצותי' ביראת שמים.

---

49) ראה לקו"ש ח"ב ע' 411 ואילך.

50) וע"ד "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב כו'" (מנחות קי, א).

51) ולהעיר מהמאמר הידוע (סה"מ קונ"טרסים ח"א ע' 350, לקו"ד ח"ד תרצ"ב, א), שהנשמות לא הלכו בגלות, שמזה מובן שלגבי עבודת האדם לקונו, הבאה מצד נשמתו, אין הליכה בגלות מעכבת (אף שמובן שמכיון שבפועל עובד ע"י הגוף, נעשה עבודתו קשה יותר מצד הגלות של הגוף).

52) חנוך מצוה תריב.

53) ראה ג"כ לקו"ש ח"ו ע' 332 ואילך.

54) בנוגע לעשיית זכר לענין ההקהל, כבר שקו"ט בזה (ראה "לאור ההלכה" ע' קמה).

55) שמות יט, ו (וראה בעה"ט עה"פ. ועוד).

56) ראה גם רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

57) שזה בדוגמת ה"הקהל" שהגדול (ה"מלך) הי' קורא (ראה מנ"ח שם. ביאור הרי"פ פערלא לסהמ"צ רס"ג ח"א עשה סו ועוד). ולהעיר שכמה ממוני המצות מנו קריאת המלך כמצוה בפ"ע (בה"ג מ"ע קסב. וראה בארוכה בביאור הרי"פ פערלא שם, וח"ג פרשה י).

58) ומזה הוראה נוספת בגודל ענין ה"חנוך. וכמרז"ל (חגיגה ג, א. רש"י עה"פ) "טף למה באין כדי ליתן שכר למביאיהן" — היינו שלאחר שמקבלים שכר עבור שבאו לשמוע תורה מפי המלך שהוא כשומע מפי הגבורה וכו', מוסיפים שאי"ז מספיק עדיין, אלא שמקבלים עוד שכר על הבאת (החנוך) הטף. וראה פירוש רבינו מיוחס ירושלים, תשכ"ח (בהמשך לדרשת רז"ל): מכאן שמצוה להוליך אדם את בנו לבית הספר ולביהכ"נ כדי להתחנך בכך. ולהעיר שלכמה דעות היו צריכים להביא גם יונקי־שדים (ראה רמב"ן ואוה"ח עה"פ (לא, יג). כלי יקר (לא, יב). חדא"ג מהרש"א חגיגה שם. משכיל לדוד על פרש"י שם. ועוד. וראה מנ"ח שם).

59) וראה איכ"ר (בתחלתו). וראה גם ירוש' (חגיגה פ"א סה"ז — לגירסת המ"כ באיכ"ר שם): המאור שבה הי' מחזירן למוטב. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1118 ואילך.

60) קה"ע בירושלמי שם.

61) ולהעיר מהנת"ל שמעיקר עבודת ה"כהנים היא עבודת הקטורת דכל השנה ודיום הכפורים — הנה דוגמתם בתורה הו"ע נגלה דתורה ופנימיות התורה: נגלה דתורה ה"

וע"י קיום מצות הקהל בזמה"ז בענינה הרוחני, נזכה לקיים מצות הקהל כפשוטה בביהמ"ק השלישי, ע"י שהשי"ת יקהיל את כל ישראל, "בם עיור ופסח[63] הרה ויולדת יחדיו (באופן של) קהל גדול ישובו הנה"[64], "ובאו גו' והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים"[65], בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(משיחת יום שמח"ת תשכ"ז)

שייכת לעירוב טו"ר, ה"ה בדוגמת הקטורת דכל השנה שענינה בירור הרע; ופגימיות התורה, דלית תמן לא קושיא ולא מחלוקת (אגה"ק סכ"ו. וראה בארוכה קונטרס עץ החיים פי"ב-ד), ה"ה כמו קטורת דיוהכ"פ שאין עניגה כ"כ בירור הרע, כ"א בעיקר עשיית מציאות חדשה, כדלעיל בפנים.

62) להעיר שמהקהל — פטורין (רמב"ם הל' חגיגה פ"ג, ה"ב). וראה מנ"ח (מצוה תרי"ב) דטף עור ופסח — מחויב.

63) ירמי' לא, ז.

64) ישעי' כו, יג.